

PROGRAMMA
IN 40.
AVSPICIO
PRORECTORATVS
AESTIVI

A. CIO MDCC XVI

P. P.

IN ACADEMIA IENENSI.

LITERIS NISIANIS, EXCVDEBAT HENRICVS BEYER.

*Se affertoribus Sympedris magni ap. Cbratos, in publico
conventu consecratis:*

DEI GRATIA GVILIELMVS HENRICVS

SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, MONTIVM, ANGA-
RIAE ET GVESTPHALIAE DVX, LANDGRAVIVS
THVRINGIAE, MARCHIO MISNIAE, PRINCEPS CO-
MES HENNEBERGIAE, COMES MARCAE ET RA-
VENSBERGAE, SAYNAE ITEM AC WITTGENSTEI-
NII, DYNASTA RAVENSTEINII ETC.

RECTOR ACADEMIAE IENENSIS MAGNIFICENTISSIMVS

S. D.

C I V I B V S.



Recepta antiquitus in disciplinarum domiciliis consuetu-
do, & tempestatis istius ratio, deposcunt ac iubent, vt
ebraearum, & quae ad orientis populos porro pertinent,
literarum Professor amplissimus, IOANNES REIN-
HARDVS RVSSIVS, ad rei academicae summam,
de Senatorum suffragio ac sententia, deinceps admini-
strandam, sicut renunciationis publicae beneficio, ita aliis cerimoniarum
sollemnium pompis, initietur. Hoc igitur ipso, ad animum nobis ac me-
moriā reuocatur: apud Ebraeos etiam, quorum RVSSIVS
verba ac instituta explicat, viros illos, qui, in magno inprimis concilio, de
republica consultare, iudiciorumque arbitri esse deberent, certis quibusdam
ritibus, in conuentu similiter publico, consecratos fuisse. Per insignis prae-
sertim, neque intermittendus temere, in hoc negotio actus fuit, qui, quod
futuri nunc iudices in synedrium per eum allegerentur, a Iudaeis סמיכה
SEMICHAH, siue consociatio; ob coniunctam vero eidem ceremoni-
am, a latinis ac graecis, quos Ebraei etiam recentiores sequuntur, MA-
NVVM IMPOSITIO salutatur. Hac autem Rabbini, ceu honoris isti-
us dispensatores, ita defungebantur, vt conceptis insuper verbis, maius
ei momentum ac pondus adderent: quae, auctoribus Talmudistis, haec
erant: אני כופך אותך חתירה כסוך: MANVM EGOMET TIBI IMPONO,
TIBIQUE IMPOSITA MANVS ESTO! Nec diuersam adeo formu-
lam,

lam, quae tamen, neglecto etiam actu, qui per manus fiebat, recitata est, Rabbi Mose Maimonides consignauit, & ad posteritatem traduxit: הרי את הספר ויש לך רשות לרון משלו ריני קנסור: ECCE MANVM TIBI IMPOSITAM, IUDICIORVMQVE EXERCENDORVM, ETIAM CRIMINALIVM, POTESTATEM TIBI CONCESSAM, HAC VIDELICET VOCE SIGNIFICO! Isti vero manuum impositioni venerationem ac vim tanto maiorem tribuunt; quoniam Moses quoque diuinus, Iosuae, &, quemadmodum pie creditur, septuaginta senatoribus, iudicandi pariter, ac de rebus grauissimis statuendi arbitrium, hoc adhibito actu, mandauit; qua sollemnitate finita, statim spiritus, coelo demissus, animos illorum repleuit. Huius deinde exemplo, constituti sollemniter iudices & Rabbini, aliis quoque iudiciorum dispensatoribus, sedem suam, cum eiusdem cerimoniae vsu, assignauerunt; donec Hillelis, senis summi, aetate, Rabbiorum hoc ius ab ipsius arbitrio ac iussu suspenderetur; scissisque in partes, huius & Sameae praesidis sectatoribus, tota imponendarum manuum consuetudo, interiecto tempore, expiraret. Id quod eam ob rem Iudaeorum complures moleste & grauiter ferunt; quoniam sub diuino ac peruetusto hoc ritu, haud parum quoque momenti ac mysterii, tanquam sub aliquo inuolucro, latuerit. Vsitatum quippe, & aliquo modo sollemne, antiquissimis mortalium fuit, approbationem suam atque decretum, extensis saepe digitis, porrectisque manibus, indicare; & quemadmodum statuta ac leges, sic custodes istarum, reipublicae praesides, per hanc manuum dispositionem ac vsu, instituere. Prout mulierum apud Aristophanem chorus, omnia, quae vsus ac necessitas praefens posceret, porrectis se ideo manibus decreturos; paremque in modum Demosthenes, centuriones ac duces, magistrisque equitum, per suffragia, explicatis sic manibus declarata, electos, ac sollemniter creatos fuisse, in orationum suarum aliqua, luculenter testatur. Neque vero Eberi posteros ab hoc ritu & instituto penitus alienos fuisse; non ex magistratuum modo ac sacerdotum electione, vsurpatis eam in rem manibus, instituta; sed ex octauo etiam Iesaeae capite patet: ubi improbi quoque, suam de aliis, licet impiam ac sinistram sententiam, extensis propterea digitis, quod ipse שלח מצב, SCHELACH ETZBA appellat, prisca nimirum seculi more, designant. Quae de re, Iudaeorum quoque Rabbini, manum hac ratione dispanfam suis iudicibus atque senatoribus imponentes, inter alia hoc arguere, atque in aliorum notitiam edere, credebantur: approbari & confirmari a se, atque dignos adeo hos viros haberi, qui auctoritate de postero summa, & magistratus honore, inter suos praecellerent. Solebant & hoc, manus impositae, signo & argumento a veteribus aestimari:

in-

ingens alicui & grauissimum onus iniungi : quale olim ad victimas, gentis totius criminibus, cum hac cerimonia, ad eas translatis, ex Ebraeorum lege, deuoluebatur. Ita ergo a spectatoribus credi volebant, qui in constituendis iudiciorum gubernatoribus, ritum istum apud Iudaeos celebrabant: quemadmodum manuscapiti, ita arduam ac molestant reipublicae molem iudici huic nouello incumbere; quam, vt Cobares apud Curtium Basso dicebat, aut moderate admodum ferri, aut in ipsum rueret, qui ea prematur, oporteat. Prima vero atque praecipua manuum, super cuiusquam capite positarum, significatio fuit, qua bene alicui, hac adhibita actione ac cerimonia, precabantur. Quo videlicet pacto Iacobus, morti proximus, suis ex Iosepho nepotibus, manus expansas & transpositas, inter omnia laeta ac felicia, admouebat. Veroque omnino simile arbitramur, quod, qui ritu hoc inter Ebraeos, in creandis confirmandisque iudiciis, defuncti fuerunt, in votis simul habuerint: vt eodem tempore, quo ipsi hanc manuum impositionem sentirent, quaecunque fauoris & gratiae pignora, ex Dei benignissimi manu, acciperent. Neque dubium est, quin huiusmodi quoque precationem, inter sollemnitatis & actionis hoc genus, mente sua conceperint: Vt, haud secus ac Iosua, ad vsurpatam a Mose manuum impositionem, coelestis plane virtutis & sapientiae beneficiis statim cumulabatur: ita Dei aeterni Spiritus, velut factorum consiliorumque salutarium auctor, ex aethereis sedibus, in nouorum magistratuum pectora confestim delaberetur; ceu Rabbini videlicet manus in ipsorum iam capita & capillos descendere viderentur. Licet autem futurus academiae Prorector ac Iudex, RVSSIVS, non tam manuum impositione, quam aliis ritibus, Imperatorum ac Principum iussu, in publica literarum sacra introductis, venturo proxime Iouis die, intra aedem Paulinam, inaugurandus sit; at Vestri tamen officii refert, CIVES CARISSIMI, res interea ipsas, sancta adeo Iudaeorum cerimonia designatas, vestris animis agitare; atque tam magistratus academici confirmationem pie ac reuerenter habere; quam impositum IPSI reipublicae onus, legum tunc recitandarum memores, & gratos agnoscere; fusasque pro NVTRITORIBVS SERENISSIMIS, & salute academica, preces, cum votis simul, pro inaugurandi iudiciorum mox Praefidis successu concipiendis, pro eo ac par est, coniungere. P. P. SVB ACAD. SIG. DOMIN. IV POST EPIPHAN.

A. O. R. CIOCCXVI.



ingens alicui & grauissimum onus iniungi : quale olim ad victimas, gentis totius criminibus, cum hac cerimonia, ad eas translatis, ex Ebraeorum lege, deuoluebatur. Ita ergo a spectatoribus credi volebant, qui in constituendis iudiciorum gubernatoribus, ritum istum apud Iudaeos celebrabant : quemadmodum manus capiti, ita arduam ac molestant reipublicae molem iudici huic nouello incumbere ; quam, vt Cobares apud Curtium Basso dicebat, aut moderate admodum ferri, aut in ipsum rueri, qui ea prematur, oporteat. Prima vero atque praecipua manuum, super cuiusquam capite positarum, significatio fuit, qua bene alicui, hac adhibita actione ac cerimonia, precabantur. Quo videlicet pacto Iacobus, morti proximus, suis ex Iosepho nepotibus, manus expansas & transpositas, inter omnia laeta ac felicia, admouebat. Veroque omnino simile arbitramur, quod, qui ritu hoc inter Ebraeos, in creandis confirmandisque iudiciis, defuncti fuerunt, in votis simul habuerint : vt eodem tempore, quo ipsi hanc manuum impositionem sentirent, quaecunque fauoris & gratiae pignora, ex Dei benignissimi manu, acciperent. Neque dubium est, quin huiusmodi quoque precationem, inter sollemnitatis & actionis hoc genus, mente sua conceperint : Vt, haud secus ac Iosua, ad usurpatam a Mose manuum impositionem, coelestis plane virtutis & sapientiae beneficiis statim cumulabatur : ita Dei aeterni Spiritus, velut factorum consiliorumque salutarium auctor, ex aethereis sedibus, in nouorum magistratuum pectora confestim delaberetur ; ceu Rabbini videlicet manus in ipsorum iam capita & capillos descendere viderentur. Licet autem futurus academiae Prorector ac Iudex, RVSSIVS, non tam manuum impositione, quam aliis ritibus, Imperatorum ac Principum iussu, in publica literarum sacra introductis, venturo proxime Iouis die, intra aedem Paulinam, inaugurandus sit ; at Vestri tamen officii refert, CIVES CARISSIMI, res interea ipsas, sancta adeo Iudaeorum cerimonia designatas, vestris animis agitare ; atque tam magistratus academici confirmationem pie ac reuerenter habere ; quam impositum IPSI reipublicae onus, legum tunc recitandarum memores, & gratos agnoscere ; fusasque pro NVTRITORIBVS SERENISSIMIS, & salute academica, preces, cum votis simul, pro inaugurandi iudiciorum mox Praesidis successu concipiendis, pro eo ac par est, coniungere. P. P. SVB ACAD. SIG. DOMIN. IV POST EPIPHAN.

A. O. R. CIOCCXVI.



